

Брюксел, 11.7.2019 г.
SWD(2019) 331 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

придружаващ

**Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета
относно Европейския институт за иновации и технологии (преработен текст)**

и

**Предложение за Решение на Европейския парламент и на Съвета
относно Стратегическата иновационна програма на Европейския институт за
иновации и технологии (EIT) за периода 2021—2027 г.: стимулиране на таланта и
капацитета на Европа за иновации**

{COM(2019) 330 final} - {COM(2019) 331 final} - {SEC(2019) 275 final} -
{SWD(2019) 330 final}

Обобщение

Оценка на въздействието на предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския институт за иновации и технологии (преработен текст) и на предложението за Решение на Европейския парламент и на Съвета относно Стратегическата иновационна програма на Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ) за периода 2021—2027 г. Стимулиране на таланта и капацитета на Европа за иновации

А. Необходимост от действия

Защо? Какъв е разглежданият проблем?

Европейският институт за иновации и технологии (ЕИТ) има за цел да работи за справяне с големите предизвикателства пред обществото чрез подобряване на резултатите на ЕС в сферата на иновациите посредством интегрирането на триъгълника на знанието — научни изследвания, образование и иновации.

ЕИТ беше създаден през 2008 г. с Регламент (ЕО) № 294/2008 („Регламентът за ЕИТ“)¹. С Регламента за ЕИТ се определят мисията, целите и бюджета, отпуснат на ЕИТ, поради което той трябва да съответства на приложимата Рамкова програма за научни изследвания и иновации.

С предложението на Комисията за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ за периода 2021—2027 г. се определят предлаганият бюджет за ЕИТ за следващия период, както и обосновката за функционирането му и неговите добавена стойност, области на интервенция, общи рамки на дейностите и показатели за изпълнение. Според предложението ЕИТ е един от основните компоненти на стълба „Иновативна Европа“.

В самото предложение за „Хоризонт Европа“ не се съдържа правно основание за продължаване на операциите на ЕИТ след 2020 г. По тази причина Регламентът за ЕИТ трябва да бъде изменен.

Освен това в член 17 от Регламента за ЕИТ се предвижда, че на всеки седем години Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета предложение за стратегическа иновационна програма (СИП), в която се определят стратегическите дългосрочни приоритети и финансовите потребности на ЕИТ и която трябва да бъде в съответствие с приложимата рамкова програма за научни изследвания и иновации. Настоящата стратегическа иновационна програма обхваща периода 2014—2020 г.² Следователно заедно с предложението за изменение на Регламента за ЕИТ е необходимо да се представи и предложение за нова стратегическа иновационна програма за ЕИТ за периода 2021—2027 г.

Настоящата инициатива има за цел Регламентът за ЕИТ да бъде изменен посредством преработването му и СИП да бъде приведена в съответствие с „Хоризонт Европа“. Инициативата включва новите приоритетни области и финансовите потребности на ЕИТ. С нея се цели също така да се подобри функционирането на ЕИТ, като се вземат предвид извлечените поуки от изминалите години.

Инициативата е насочена по-специално към справянето с проблемите в три основни области. На първо място, с нея ще се преодолеят затрудненията, свързани с модела на финансиране от ЕИТ.

1 РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1292/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 декември 2013 г. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:02008R0294-20140101&qid=1561929812216&from=EN>.

2 РЕШЕНИЕ № 1312/2013/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 декември 2013 г. относно стратегическата иновационна програма на Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ): приносът на ЕИТ за по-иновативна Европа.

Второ, тя ще предложи решения за повишаване на въздействието на образователните дейности на ЕИТ, т.е. ще повиши осведомеността за образователния аспект на ЕИТ и ще подпомага предприемаческите и иновативните умения и способности във висшите учебни заведения. И накрая, инициативата ще спомогне за увеличаване на регионалния обхват на ЕИТ чрез по-добро интегриране на ОЗИ в местните екосистеми за иновации. Инициативата ще очертае също и бъдещите приоритетни области за ОЗИ.

Наред с това с инициативата ще се уредят редица въпроси от техническо естество с цел да се повишат ефективността, ефикасността и съгласуваността на операциите на ЕИТ. Това включва откритостта и прозрачността на ОЗИ, управлението на ЕИТ и договорните условия за наемане на персонала на ЕИТ.

Установените проблеми ще бъдат решени чрез изменение на Регламента за ЕИТ и приемане на стратегическата иновационна програма на ЕИТ за периода 2021—2027 г. Настоящата оценка на въздействието почива на оценката на въздействието, извършена за програма „Хоризонт Европа“.

Какво се очаква да бъде постигнато с настоящата инициатива?

Настоящата инициатива спомага за бъдещото изпълнение и разработване на стратегическа политика на ЕИТ и ще допринесе за постигането на целите му за периода 2021—2027 г., както са посочени в предложението за „Хоризонт Европа“, а именно: укрепване на устойчивите екосистеми за иновации в цяла Европа; представяне на пазара на нови решения на глобални обществени предизвикателства и насърчаване на иновациите и предприемачеството чрез по-добро образование. По-конкретно от ЕИТ и ОЗИ се очаква:

- а. да повишат въздействието на ОЗИ и интегрирането на триъгълника на знанието посредством ефективен и ефикасен модел на финансиране от ЕИТ;
- б. да повишат иновационния и предприемаческия капацитет на сектора на висшето образование чрез насърчаване на институционални промени във висшите учебни заведения (ВУЗ) в Европа;
- в. да разширят регионалния обхват на ЕИТ с цел да се преодолеят регионалните различия в иновационния капацитет в целия ЕС.

Освен това инициативата има за цел да се повишат ефективността, ефикасността и съгласуваността на операциите на ЕИТ, като се предложат решения по въпросите, отнасящи се до откритостта и прозрачността на ОЗИ, управлението на ЕИТ и договорите на персонала на ЕИТ и непрекъснатостта на услугите.

Каква е добавената стойност от действие на равнището на ЕС?

ЕИТ предлага уникален начин за изграждане на екосистеми за иновации в целия ЕС, свързващи образованието, научните изследвания, бизнеса и другите заинтересовани страни. Той запълва една празнина в системата на предоставяната от държавите членки подкрепа за иновациите. Дейностите на ОЗИ водят до повишаване на качеството на иновациите, до изграждането на трансгранични мултидисциплинарни мрежи, до по-голямо междусекторно сътрудничество и до по-широк географски обхват. Образователните програми на ЕИТ придават допълнителна стойност на други съществуващи програми, особено чрез своите аспекти, свързани с предприемачеството и иновациите.

Б. Решения

Какви законодателни и незаконодателни варианти на политиката са разгледани? Има ли предпочитан вариант? Защо?

Бяха разгледани три варианта по отношение на установените предизвикателства:

Вариант 1 (базов сценарий) се изразява в продължаването на дейностите на ЕИТ в настоящата им форма единствено с корекциите, необходими за привеждането му в съответствие с предложението за „Хоризонт Европа“. В този случай ЕИТ ще спазва критериите относно изпълнението, наблюдението и оценяването, предвидени за европейските партньорства. Той ще развие полезни взаимодействия с Европейския съвет по иновациите. Ще има две нови ОЗИ.

Вариант 2 надгражда базовия сценарий, като в него се предвижда и приемане на редица мерки за повишаване на ефективността на функционирането на ЕИТ, включително адаптиране на модела му на финансиране. С него се въвежда ново действие на ЕИТ за подпомагане на развиването на предприемаческия и иновационния капацитет на висшите учебни заведения (ВУЗ) и за укрепване на регионалната иновационна схема на ЕИТ. Ще има две нови ОЗИ.

Вариант 3 надгражда базовия сценарий и допълва редица мерки за повишаване на ефективността на ЕИТ, предвидени във вариант 2. Освен това при него се въвежда нова дейност по създаване на центрове на ЕИТ във всяка държава членка, за да се увеличи общото въздействие на ЕИТ. ЕИТ ще се занимава пряко с реализацията на централните на ЕИТ с цел интегрирането на триъгълника на знанието да бъде насърчавано посредством оказване на подкрепа за съвместни проекти в по-малък мащаб от ОЗИ.

При този вариант ще има едно ново ОЗИ.

И при трите варианта има законодателни аспекти, налагащи изменение на Регламента за ЕИТ и новата стратегическа иновационна програма на ЕИТ.

Предпочитан е вариант 2, тъй като при него се постига най-добър баланс между реализирането на целите на инициативата при надлежно отчитане на наличните ресурси и осигуряването на най-голямо икономическо и обществено въздействие.

Кой какъв вариант подкрепя?

Отделните мерки, предвидени съгласно вариант 2, получиха широка подкрепа от различните заинтересовани страни, с които бяха проведени консултации, т.е. дружества/стопански организации, академични/научноизследователски институции, както и гражданите на ЕС. По-специално сред заинтересованите страни има голямо единомислие, когато става въпрос за необходимостта от насърчаване на развиването на предприемаческия и иновационния капацитет на ВУЗ в Европа и за изграждането на по-тесни връзки между дейностите на ЕИТ и ОЗИ, от една страна, и средата и стратегиите на регионално и местно равнище, от друга.

В. Въздействие на предпочитания вариант

Какви са ползите от предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — от основните варианти)?

Предпочитаният вариант би довел до значителни подобрения на ЕИТ през следващия програмен период. Той би задълбочил интегрирането на триъгълника на знанието, би допринесъл за укрепване на екосистемите за иновации и би повишил иновационния и предприемаческия капацитет на сектора на висшето образование. Редом с това той би допринесъл за намаляване на недостига на умения в ключови сектори на икономиката, би повишил обмена на знания и изграждането на мрежи от контакти в екосистемите за иновации, би насърчил ефективното и ефикасно създаване на нови предприятия и би повишил качеството на висшето образование в сферата на предприемачеството. Този вариант би довел също така до нарастване на размера на частните инвестиции в ОЗИ в средносрочен и дългосрочен план и до по-ефективното им подпомагане, за да се постигнат целите на ЕИТ за финансова устойчивост. На последно място, предпочитаният вариант би позволил на ЕИТ постепенно да разшири и подобри регионалния си обхват, като включи в него и държавите със скромни и умерени резултати в областта на

иновациите.
Какви са разходите за предпочетения вариант (ако има такъв, в противен случай — за основните варианти)?
В сравнение с базовия сценарий вариант 2 би довел до увеличаване на административните разходи на ЕИТ, което ще съответства на общото увеличение на бюджета на ЕИТ за програмния период и произтича от нуждите от персонал и от изграждането на по-голям капацитет и експертен опит в ЕИТ. Очаква се разходите за привеждане в съответствие и за изпълнение, произтичащи от адаптирането на модела на финансиране, да бъдат по-високи за ОЗИ, които са били създадени в ранните години от съществуването на ЕИТ, тъй като те ще трябва да адаптират вече въведените от тях процеси и механизми на функциониране. Очаква се разходите да бъдат относително ниски за онези ОЗИ, които са в началната фаза от дейността си.
Какви ще са последиците за предприятията, МСП и микропредприятията?
Предпочетеният вариант 2 ще допринесе за създаването на резерв от висококвалифицирани лица, които ще са от полза за предприятията, МСП и микропредприятията. Благодарение на по-голямата откритост и прозрачност и на опростените процедури в ОЗИ ще се насърчават дейностите по създаване на нови предприятия, което ще доведе до увеличаване на броя на стартиращите предприятия.
Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации?
Не.
Ще има ли други значителни въздействия?
Не.
Г. Последващи действия
Кога ще се извърши преглед на политиката?
Осъществяването на предпочетения вариант на политика ще бъде предмет на редовно наблюдение и оценяване. Постоянното наблюдение на оперативното функциониране и постигнатите резултати на ОЗИ ще се осъществява от ЕИТ на годишна основа и ще се опира на специална рамка от показатели за въздействието. През 2024 г. Комисията ще извърши независима междинна оценка на икономическото и общественото въздействие на ЕИТ, която ще съответства и на междинната оценка на програма „Хоризонт Европа“.